

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a 2008. év november hó 26. napján tartott nyilvános tárgyalás alapján meghozta és kihirdette az alábbi

Í T É L E T E T :

A hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétsége és más bűncselekmény miatt az I. r. és társa ellen indított büntető ügyben a Fővárosi Bíróság 2008. év március hó 11. napján kihirdetett 5.B.468/2007/23. számú ítéletét **megváltoztatja**.

Az I. r. vádlott büntetését 9 (kilenc) hónapi börtönbüntetésre enyhíti.

A II. r. vádlott tekintetében a szabadságvesztés próbaidőre felfüggesztését és az előzetes mentesítését mellőzi.

A vádlottat mellékbüntetésül 2 (kettő) évre a közügyek gyakorlásától is eltiltja.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. r. és a II. r. vádlottakkal szemben helybenhagyja.

Az ítélet ellen további fellebbezésnek nincs helye.

I N D O K O L Á S

A Fővárosi Bíróság 2008. év március hó 11. napján kelt 5.B.468/2007/23. számú ítéletében az I. r. és a II. r. vádlottakat bűnösnek mondta ki a Btk. 226. §-ába ütköző hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségében és a Btk. 170. § (3) bekezdés második fordulatába ütköző súlyos testi sértés bűntettében, mint társtetteseket. Ezért halmazati büntetésül az I. r. vádlottat 1 év 2 hónap, a II. r. vádlottat 1 év 4 hónap börtönbüntetésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását az I. r. vádlott tekintetében 3 évre, a II. r. vádlott esetében 5 évi próbaidőre

felfüggesztette. Kötelezte őket a felmerült bűnügyi költség megfizetésére, egyben előzetes mentesítésben részesítette a vádlottakat.

Az ítélet ellen az ügyész súlyosításért jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére és kérte előzetes mentesítésük mellőzését.

Fellebbezésének írásbeli indokolásában a Budapesti Nyomozó Ügyészség az enyhítő körülmények köréből mellőzendőnek találta a vádlottak fáradtságát, pszichikai és fizikai leterheltségüket, mivel az elkövetők kiképzésben részesült rendőrök, akiknek az átlagembereknél nagyobb tűrőképességgel kell rendelkezniük. Súlyosító körülményként értékelendő a cselekmény elszaporodottsága, valamint az, hogy a vádlottak cselekményükkel a rendőrségbe vetett állampolgári bizalmat súlyosan megingatták. Önmagában a bűncselekmény jellege, tárgyi súlya súlyosabb büntetés kiszabását indokolja. Előzetes mentesítésüket viszont álláspontja szerint nem támasztja alá a kiváló munkavégzésükről szóló, ugyanakkor egymással szó szerint megegyező parancsnoki jellemzésük. A II. r. vádlottat korábban már egyébként is jogerősen elítélték hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás miatt, így a személyében rejlő társadalomra veszélyesség erre tekintettel sem alapozza meg az előzetes mentesítés alkalmazását. Összességében súlyosabb büntetés kiszabását tartotta indokoltnak a vádlottakkal szemben.

A vádlottak védője részben felmentésért, részben a minősítés megváltoztatása miatt; az I. r., a II. r. vádlottak indokaik megjelölése nélkül jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.344/2008/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárást perrendszerűen folytatta le, elmaradt azonban annak a látletnek a tárgyalás anyává tétele, mely 2006. év szeptember hó 20-án készült a sértett sérüléseiről. Egyebekben az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozott, melyből helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére és cselekményüket a törvénynek megfelelően minősítette. A büntetés kiszabása során elmulasztotta ugyanakkor súlyosító körülményként értékelni a Fővárosi Bíróság, hogy a vádlottak az intézkedő rendőrök közvetlen vezetői voltak, akiknek viselkedése a beosztásuknál és a tapasztalatuknál fogva is mintaként szolgált az intézkedésben részt vett más rendőröknek. A feladatuk épp az lett volna, hogy példát mutassanak és megakadályozzák a szükségtelen erőszak alkalmazását. Cselekményük kapcsán így romlott a rendőrség működésének megítélése. A büntetés kiszabásánál további súlyosító körülmény a II. r. vádlott tekintetében a hasonló cselekmény miatti korábbi elítélése. Mindezekre tekintettel a vádlottakkal szemben kiszabott szabadságvesztés súlyosítását az I. r. vádlottal szemben emellett pénzmellékbüntetés alkalmazását, a II. r. vádlott esetében az előzetes mentesítésének mellőzését, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását indítványozta.

A Fővárosi Ítéltábla a II. r. vádlott tekintetében beszerezte a Fonyódi Városi Bíróság B.9/1999. számú ítéletét, melynek ismertetése, továbbá a sértett ismételt meghallgatása céljából - mely tisztázta, hogy a sértettel szemben miért került sor a

rendőri intézkedésre - tárgyalásra tért át. A másodfokú eljárás ezen szakában a sértett újból vallomást tett egyéb körülmények mellett az őt ért bántalmazás mikéntjére is.

Perbeszédében az ügyész írásbeli átiratának megfelelően kérte a büntetés súlyosítását a vádlottakkal szemben.

A sértetti képviselő csatlakozott az ügyész büntetés súlyosítását célzó indítványához.

A vádlottak védője fellebbezését fenntartotta.

A vádlottak felszólalásukban a sértett elnézését kérték az okozott sérülések miatt. Az I. r. vádlott a bilincselés utáni bántalmazást tagadva kijelentette, hogy megfelelő módon intézkedett a sértettel szemben; a II. r. vádlott szintén ártatlannak vallotta magát és arra hivatkozott, hogy jogerős elítélését követően nem követett el újabb bűncselekményt, továbbá megemlítette azt is, hogy a hasonló ügyektől eltérően elősegítették az eljárást, mert elismerték, hogy ők intézkedtek a sértettel szemben.

A Fővárosi Ítéltábla a Be. 348. § (1) bekezdés és 349. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt bírálta felül.

Megállapította, hogy a Fővárosi Bíróság a perrendi szabályok betartásával folytatta le az eljárást. A tényállás megállapítása során az ügy helyes jogi és ténybeli megítéléséhez szükséges tényeket felderítette, a lehetséges bizonyítékokat összegyűjtötte, azokat megvizsgálta és értékelési körébe vonta. Indokolási kötelezettségét is példaszerűen teljesítette, melynek során rámutatott arra, hogy az intézkedésben résztvevő rendőr tanúk - akiket figyelmeztetett a Be. 82. § (1) bekezdés b./ pontja szerinti tanúvallomás megtagadási jogukra - miért nem tekinthetők szavahihetőknak. Erre figyelemmel tényként állapította meg, hogy a Bevetési Csoport egyes ismeretlenül maradt tagjai is részt vettek a sértett bántalmazásában, vagyis a vádlottak e személyekkel közösen ütötték, rúgták a megbilincselte sértettet.

Ugyancsak alapos pervezetés eredményeként történt meg a nyomozás során beszerzett igazságügyi orvosszakértői vélemény bírósági szakbani kiegészítése, az igazságügyi orvosszakértő tárgyalási meghallgatásával. Ezt a szakértői véleményt az elsőfokú bíróság a logika szabályainak megfelelően, irathűen vetette össze a sértett vallomásával, és helytállóan vont következtetést erre tekintettel a sértett szavahihetőségére (10. oldal 3. bekezdés). A szakvélemény tartalmazta az orvosi látlelet adatait, így a látleletet a másodfokú tárgyaláson nem volt indokolt ismertetni, az erre irányuló másodfokú ügyészi indítvány emiatt volt alaptalan.

Az elsőfokú bíróság helyes érveléssel tekintette egyebekben is a sértettet szavahihetőnek. E körben kiemelő, hogy az elsőfokú ítélet 6. oldal utolsó és 7. oldal 1. bekezdésében elemzés tárgyává tette a térfigyelő kamerák felvételeire történő hivatkozását, melyből valóban az következik, hogy a sértett igaza tudatában

terjesztette elő jogi képviselője útján feljelentését (nyomozati iratok 15-17. oldal), illetőleg panaszát (23-33. oldal).

A szavahihetőségére figyelemmel ugyanakkor nem mellőzhető az általa elmondottaknak, a tényállásra tartozó egyéb körülményeknek e helyen, nem pedig bizonyítékok értékelésénél történő rögzítése. E körben ugyanis elmellőzhetetlen jelentősége van, hogy a sértett - noha semmilyen formában nem vett részt a tömegmegmozdulásban - mégis ennek közelében tartózkodott és ekkor került sor vele szemben a rendőri intézkedésre. Az ezzel kapcsolatos körülményt - hogy a sértett kivel volt a helyszínen - az elsőfokú ítélet 6. oldal 3. bekezdése tartalmazza. Ugyancsak a történeti tényállásra tartozik, hogy a sértett bántalmazása közben a rendőrök részéről milyen kijelentések hangzottak el, melyeket az elsőfokú bíróság szintén csak a bizonyítékok értékelésénél rögzített. A sértett a nyomozati iratok 39. oldalán tett vallomásában elmondta, hogy a bántalmazás közben szidalmazták őt, hasonló nyilatkozatot tett a sértett a 20-as számú tárgyalási jegyzőkönyv 3. oldalának lap tetején. Továbbá a II. r. vádlottal szemben alkalmazandó joghátrány tekintetében jelentőséggel bírt a korábbi ugyanolyan bűncselekményét elbíráló ítélet tartalma is, emiatt volt szükséges ennek beszerzése és tárgyalás anyagává tétele.

Az elsőfokú bíróság ítélete az előbbiekre tekintettel a Be. 351. § (2) bekezdés b./ pont második fordulatába ütköző hiányosságban szenved, mert a megállapított tényállás hiányos és ítélet szerkesztési hiba folytán a bizonyítékok számbavételénél, értékelésénél rögzített olyan megállapításokat, melyek elhelyezése a történeti tényállásra tartozik, illetőleg a felolvasott korábbi ítélet tényállásával az elsőfokú ítélet kiegészítendő volt. Ezt a másodfokú bíróság a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontja - az iratok tartalma, a felvett bizonyítás - alapján az alábbiak szerint teljesítette:

- A sértett 2006. év szeptember hó 19. napján szakácsként éjjel körüli ideig dolgozott a VII. kerületi „Rosenstein” vendéglőben, majd a munkahelyéről a lakására ment, ahonnan nőismerős keresése végett utazott vissza Budapest központjába. A sértettel szemben foganatosított rendőri intézkedést megelőzően egy prostituált társaságában a körútról bement az Aradi utcába. A sértett az utcai zavargásban nem vett részt, a rendőri felszólításnak ezért nem tett eleget, a társaságában levő nő pedig az intézkedés megkezdésekor elszaladt (a sértett tanúvallomása nyomozati iratok 49. oldal; másodfokú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal).
- A sértettel szemben a bántalmazó rendőrök a következő szavakat használták: „ezt azért kapod, mert negyvennyolc óráig szolgálatban vagyok, azért kapod, mert székház ostrom volt”(másodfokú jegyzőkönyv 3. oldal, továbbá végig egyező nyomozati előadások).
- Az elsőfokú ítélet 7. oldal 6-10. bekezdésben írtakat a történeti tényállás 4. oldal 2. bekezdésének folytatásaként rendeli rögzíteni; ugyancsak ide emeli át a 8. oldal 1-2. bekezdésében írtakat a következők szerint:
A sértett testfelületét legkevesebb három tompa mechanikai behatás érte: egy-egy erőbehatás a sértettet a jobb szemgödör-orrgyök tájékán, a gerinc ágyéki

szakaszának baloldalán, II. ágyéki csigolya magasságában, valamint a jobb térd mellső felszínén. A szemgödör tájéki sérülés az orrgyök duzzanat formájában jelentkező lágyrész zúzódásával együttesen legvalószínűbben ökolcsapástól keletkezett, eleséstől való keletkezési ok szerepe hámhörzsolás hiányában a bizonyossággal határos módon kizárt. A II. ágyéki csigolya baloldali harántnyúlványának friss törése nagy valószínűséggel keletkezhetett rúgástól vagy a rendőri jelentésben, illetőleg gyanúsított vallomásokban megjelölt módon, megtérdeplés következményeként. A jobb térd mellső felületének duzzanat formájában jelentkező lágyrész zúzódása legvalószínűbben esés következménye. A vizsgálati leletek időben elhúzódó jellegű, nagy számú ütés és/vagy rúgás formájában történt bántalmazás elszenvedésének tényét nem támasztják alá. Ennek - az ütések, rúgások nagy számának megítélése - a sértett szempontjából minden esetben relatív.

Az elszenvedett lágyrész sérülések külön-külön és együttesen is 8 napon belül gyógyuló jellegűnek minősülnek, de a II. ágyéki csigolya bal oldali harántnyúlványának törése 8 napon túl gyógyuló, a tényleges gyógytartam kb. 4-6 hétben határozható meg. A sérülésekkel összefüggésben maradandó fogyatékoság vagy súlyos egészségsromlás kialakulása nem várható.

- A Fonyódi Városi Bíróság B.9/1999. számú ítélete a következő tényállást állapította meg:

„A jelen ügy II. r. vádlottja 1998. év nyarán rendőrtörzsmesterként a Fonyódi Rendőrkapitányságon teljesített szolgálatot. 1998. év augusztus hó 15. napján a délutáni órákban a városban, a Fonyódi Rendőrkapitányság állományába tartozó két rendőrrel együtt járőrszolgálat közben gépjármű ellenőrzés intézkedést foganatosított a forgalmi rendszámú Volkswagen Golf típusú személygépkocsit vezető azon ügy sértettjével és a gépkocsiban utazó három társával szemben. A vádlott és rendőrtársai átkutatták azon ügy sértettje által vezetett gépkocsit, melyben egy baseballütőt és egy gázsprayt találtak. Amikor az azon ügy sértettje a fenti tárgyakat magáénak vallotta, az I. r. vádlott odament hozzá, megrúgta azon ügy sértettje bal combját és oldalba ütötte”.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás - az előbbi kiegészítésekkel és pontosításokkal - minden tekintetben a másodfokú felülbírálat alapjául szolgált. A Be. 351. § (1) bekezdése alapján a megalapozatlanság esetét kivéve a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, ha a fellebbezésben új tény nem állítottak, vagy új bizonyítékokra nem hivatkoztak, melyekre egyébként a Be. 323. § (3) bekezdése lehetőséget biztosít.

Kiemelendő, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének tényállásában megalapozottnak találta azon helyes ténybeli következtetést, hogy a **sértett a sérüléseit** nem a megbilincselését megelőzően, vagy e közben, hanem a **megbilincselése utáni bántalmazás következtében szenvedte el** (4. oldal 1. és 2. bekezdés).

A vádlottak felmentésért bejelentett fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság helyesen vont következtetést a vádlottak bűnösségére, és cselekményüket az anyagi jogszabályoknak megfelelően minősítette, a Btk. 226. § szerinti hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás vétségének és a Btk. 170. § (3) bekezdés második fordulata szerinti védekezésre képtelen állapotban levő sértett sérelmére elkövetett súlyos testi sértés büntettének.

A Btk. 226. § szerinti bűncselekményt az a hivatalos személy követi el, aki az eljárása során mást tettleg bántalmaz. A bűncselekmény tárgya a hivatali apparátusba - jelen esetben a rendőrségbe - vetett bizalom, valamint a sértett emberi méltósága, becsülete. Az elkövetési magatartás - a tettleges bántalmazás - a hivatalos személy jogszerű eljárását feltételezi, csupán maga a bántalmazás jogszerűtlen.

A kiegészített tényállás szerint a sértett ugyan nem adott okot a vele szemben lefolytatott rendőri intézkedésre, a zavargásban nem vett részt, azonban a közelben zajló megmozdulásokra figyelemmel a vádlottak és ismeretlen társaik alappal gondolhattak arra, hogy egy rendbontóval szemben intézkednek. Mind az intézkedés megkezdése, mind pedig a terhelt megbilincselése azért nem tekinthető jogszerűtlennek, mert a sértett a rendőri felszólítást nem teljesítette, menekülni igyekezett. A jogszerű intézkedést, a megbilincselést követően vált a vádlottak által kifejtett bántalmazás jogellenessé, mert egy ellenállni nem tudó embert ütlegeltek, rugdostak.

Az elsőfokú bíróság a vádlottak cselekményeit helyesen minősítette a Btk. 170. § (3) bekezdés második fordulatába ütköző súlyos testi sértés büntettének, mert akkor okoztak 8 napon túl gyógyuló sérülést a sértettnek, amikor a sértett a megbilincselése következtében már védekezésre képtelen volt. A vádlottak egymással és ismeretlen társaikkal szándékegységben bántalmazták a sértettet, így társtettesi elkövetői minőségükben sem tévedett.

Nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor a testi sértésnél az eshetőleges szándékkal elkövetést állapította meg a vádlottak tekintetében. A megbilincselést, ezért védekezés képtelen állapotban levő sértett bántalmazásánál - rugdosásokor, ütlegelésekor - a bekövetkező 8 napon túl gyógyuló sérülésbe belenyugodva, ahhoz közömbösen viszonyulva követték el a vádlottak a bűncselekményt.

A II. r. vádlott büntetése súlyosításáért bejelentett ügyészi fellebbezés alapos; az I. r. vádlott tekintetében bejelentett védelmi fellebbezés az enyhítésre irányulóan alapos.

A bűnösségi körülmények körében az elsőfokú bíróság elmulasztotta a súlyosító körülményként figyelembe venni a II. r. vádlottal szemben azt, hogy az alakulat parancsnokaként vett részt a cselekmény elkövetésében. Épp ezért helytálló az az ügyészi hivatkozás, hogy a parancsnoknak a jogszerű intézkedéssel kellett volna példát mutatni, nem pedig az ezt meghaladó, a sértett durva bántalmazásában

megnyilvánuló intézkedést kezdeményezni, levezényelni. Utóbbi ugyanis valóban alkalmas a rendőrségi morál züllesztésére, a rendőrség társadalmi megbecsülésének csökkentésére. A korábban ugyanilyen cselekmény miatt büntetett a II. r. vádlotthoz képest az eddig a törvénnyel összeütközésbe nem került, neki alárendelt az I. r. vádlott büntetése feltűnően aránytalan.

A Fővárosi Bíróság indokolási kötelezettségét elmulasztva nem indokolta meg, hogy milyen érvek vezették akkor, amikor a kiszabott szabadságvesztés büntetéseket próbaidőre felfüggesztette, pedig az egy évet meghaladó büntetés esetén csak különös méltánylást érdemlő esetben kerülhet erre sor. Az ítélet belső arányait a másodfokú bíróság úgy állította helyre, hogy a Btk. 87. § (2) bekezdés b./ pontja szerinti enyhítő szakasz alkalmazásával az I. r. vádlott szabadságvesztésének tartamát a törvényben alsó határként meghatározott 1 évi időtartamnál rövidebb időben állapította meg. Az I. r. vádlott ugyanis valóban eddig kifogástalan, példás munkát végző rendőr, aki a II. r. vádlott beosztottjaként vett részt a sértett bántalmazásában. Esetében a kedvező személyi körülményeire figyelemmel még alappal remélhető, hogy a büntetés célja annak végrehajtása nélkül is elérhető. Erre, továbbá az elsőfokú bíróság által helyesen felsorolt enyhítő körülményekre is figyelemmel a másodfokú bíróság is alkalmazhatónak látta a Btk. 104. § (1) bekezdése szerinti előzetes mentesítésben részesítését, amelyet már a másodfokú ügyész sem kifogásolt. Pénzmellékbüntetés alkalmazását viszont nem látta indokoltnak az újabb bűncselekmény elkövetésétől visszatartása érdekében.

A bűnösségi körülmények a II. r. vádlott terhére történt megváltozása, előélete és a tettazonosság miatt ugyanakkor a további enyhítőként figyelembe vett időközben született gyermeke mellett sem tették lehetővé törvényes ok hiányában szabadságvesztésének felfüggesztését és előzetes mentesítésben részesítését sem. Nem lehet eltekinteni az egyébként helyes időtartamban meghatározott szabadságvesztés büntetés végrehajtásától. Az elsőfokú bíróság ezekkel kapcsolatos ítéleti indokolási hiányossága azon alapul, hogy társával ellentétben a másodfokú bíróság sem talált olyan érveket, mellyel alátámasztható lenne, hogy a vele szemben kiszabott büntetés végrehajtása nélkül az egyéni és az általános megelőzési, visszatartási célok elérhetők lennének. A kriminológiai értelemben különös visszaeső, parancsnokként a beosztottait a bűncselekmények elkövetésében nagymértékben motiváló vádlottal szemben, az elsőfokú bíróság tartamában arányos büntetést alkalmazott. A másodfokú bíróság a próbaidőre történt felfüggesztést és az előzetes mentesítést mellőzte, mivel az elsőfokú bírósággal egyezően ezen kedvező intézkedésekre maga sem talált indokot. Az elsőfokú bíróság ugyanis határozatában ezzel kapcsolatban csak az alkalmazott jogszabályokat jelölte meg minden alap nélkül.

A Fővárosi Ítéletábrla azt is megállapította, hogy e vádlottal szemben fennállanak a Btk. 53-55. §-a szerinti közügyektől eltiltás mellékbüntetés törvényes előfeltételei is, mivel a II. r. vádlott azok gyakorlására az elkövetett cselekmények jellegére és előéletére tekintettel sem méltó. Ezért a kiszabott szabadságvesztésével arányban álló közügyektől eltiltás mellékbüntetést alkalmazott vele szemben a másodfokú bíróság.

Az előbbi indokok alapján a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Bíróság ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján a büntetést kiszabó részében mindkét vádlott tekintetében megváltoztatta, míg az ítélet egyéb, törvényes rendelkezéseit a 371. § (1) bekezdése alapján helybenhagyta.

Budapest, 2008. év november hó 26. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.	Dr. Hrabovszki Zoltán s.k.	Máziné Dr. Szepesi Erzsébet
s.k.		
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

A Fővárosi Bíróság 5.B.468/2007/23. számú ítélete az I. r. és a II. r. vádlottak tekintetében a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.161/2008/6. számú ítéletében írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és az I. r. vádlottal szemben kiszabott felfüggesztett szabadságvesztés kivételével végrehajtható.

Budapest, 2008. év november hó 26. napján

Dr. Nehrer Péter s.k.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:

tisztviselő